

משכן אהוד

מאת הרב עמיחי כנרתי

מוסדות בית מדרש
איתמר
ישיבה גבוהה וכולל

שאלות לפרשת בהעלותך

מהו הלימוד החשוב מפרשת המסעות שבפרשתנו, פרק ט'?

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו". שלוש פעמים מצויין דבר זה. כמובא בפסוקים, לפעמים חנו "ימים רבים", וברצונם היה כבר לעבור למקום אחר ולהתקדם, ובכל זאת "ושמרו בני ישראל את משמרת ה'", ולא נסעו עד העלות הענן! וכנ"ל להיפך, לפעמים חנו רק יום אחד או מספר ימים, רצים מעט לנוח ולהשתקע כאן, וכבר נעלה הענן וצריכים לזוז, ובני ישראל שומרים משמרת ה' והולכים אחריו.

זו מעלתם של ישראל, בטחונם בקונם. וזו גם הדרכה בשביל כל אחד מאיתנו. לפעמים רוצים כבר להתקדם לקראת איזה ענין בחיים, וגם אחרי ההשתדלות הדבר "תקוע", כנראה שעדיין לא הגיע זמנו משמים, "כל עכבה לטובה". ולעיתים אנחנו רוצים מעט לנוח במקומנו, והנה כבר באים דברים שמזיזים אותנו למקום אחר, בעל כרחנו. גם זו לטובה, בתכנית אלוקית.

"משכיל על דבר ימצא טוב, ובוטח בה' אשריו" (משלי טז). צריכים להשכיל, לחשוב בשכל שהקב"ה נתן לנו מה טוב ולהשתדל בזה, אבל עם כל זה נזכור שאשרי מי שבוטח בה', הוא "אשריו" תמיד, בכל מצב, גם אם עדיין לא מצא את הטוב, שהרי הטוב הוא כפי מה שרוצה ההשגחה העליונה. שנזכה להבין ולהשיב אל ליבנו!

הענווה הענקית של משה רבינו בפרשתנו

"ומי ייתן כל עם ה' נביאים, כי יתן ה' את רוחו עליהם" (יא, כט)! לא כדרך האנשים שיש להם מיוחדות ששמחים יותר שרק הם יהיו במעלה. "מי ייתן", זו שאיפה נקיה וטהורה של העובד לשם שמים, ששמח שמתרבים עוד עובדים.

בהמשך הפרשה: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". ולא במקרה האיש הזה, שהוא הגדול מכל האדם, הוא הענו מכל האדם. ומובן: לא למרות זאת, ולא גם זאת, אלא בגלל זאת! "הגדולה העליונה של האדם, המתעלה מעל כל גודל ונשגב, היא ההסתגלות לשמוע בקול ד', לקבל דבר ד', לא לחדש מעצמו, לא להעמיד חזון, לא להתחזק בעצמיות הכוחות המוגבלים אשר לאדם ולכל נוצר, כי אם לקבל. ומשה אדון הנביאים, הענו שבכל האדם אשר על פני האדמה, הוא בא אל העליונות הזאת, אשר סגלתו לה הענווה... לא נתערבבה כל דהו ממחשך הגבלה אנושית וציורית, כי אם כולה היא דבר ד'... והיא תיקון יסוד השמיעה בכל העולמים" (עולת ראיה).

אותה ענוה אמיתית של משה רבינו, היתה ענוה פנימית וצנועה, לא בדרך החצנה והבלטה של ענוותו לאחרים, וגם לא באופן של אי ידיעת ערכו: "אמנם אין הידיעה במעלתו סותר הענוה ושברון לב כלל, ומרע"ה ידע מכל מה שעשה נסים ונפלאות וקיבל תורה מלהבות אש וכתב בעצמו בהתורה ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, והתורה העידה עליו והאיש משה ענו מאד. כי מפני עוצם ביטולו לא קיבל מכל אלה שום התנשאות. וכן כל איש לפי ערכו. ודברים אלו צריכין יגיעה רבה להבינם על בורים" (אבני נזר)

ישמח משה במנת חלקו, כי עבד נאמן קראת לו!